

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ D'ASSUMPTES SOCIALS, DRETS HUMANS I ESPORTS DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL PM 1094-2011 Fq.Con.núm. 33/27

X legislatura

Any 2020

Núm. 28

**Presidència
del Sr. Miquel Ensenyat i Riutort**

Sessió celebrada dia 25 de juny de 2020

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

1) RGE núm. 2691/20, presentada pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears, relativa a finançament del sistema públic de pensions..... [514](#)

2) RGE núm. 5603/20, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, relativa a reparació i homenatge de les víctimes LGTBI durant la Guerra Civil, franquisme i transició.. [518](#)

3) RGE núm. 5604/20, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, relativa a reconeixement d'indemnitzacions i alta a la Seguretat Social als presos LGTBI durant el franquisme i la transició..... [518](#)

EL SR. PRESIDENT:

Molt bona tarda, diputats i diputades. Començam la sessió d'avui i en primer terme es demana si es produeixen substitucions.

LA SRA. MARÍ I RENNESSON:

Sí, Sr. President. Virginia Marí substitueix Asunción Pons.

EL SR. PRESIDENT:

Molt bé.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

President, per una qüestió d'ordre, jo faré la substitució per part del Grup Parlamentari Ciutadans, es farà per a la 5603 i la 5604, que em substituirà Maxo Benalal.

EL SR. PRESIDENT:

Molt bé.

LA SRA. SANS I REGIS:

Per part d'Unidas Podemos Esperança Sans substituirà Cristina Mayor a les dues darreres PNL.

EL SR. PRESIDENT:

En segon lloc correspon donar..., bé, esmentar que hi ha escrits, tota una sèrie d'escrits del Grup Mixt, [RGE núm. 9913/20](#), i també..., no, aquest, bàsicament és, i, per tant, retem compte d'aquest escrit, on es demana la participació telemàtica a les comissions i, en concret, també, després, a través del [RGE núm. 9869/20](#).

I d'altra banda, i oïts els Serveis Jurídics, que fan referència a l'acord de la Mesa del Parlament de les Illes Balears, que, dia 17 de juny de l'any 2020, va acordar, entre altres coses, que a partir del dia 21 de juny del 2020 l'activitat parlamentària quedarà subjecta al que disposa el Reglament del Parlament de les Illes Balears en els mateixos termes que abans de la declaració de l'estat d'alarma, amb les mesures sanitàries i higièniques adoptades per les autoritats sanitàries. I, per tant, atenent aquests escrits, l'acord de la Mesa i oïts els Serveis Jurídics i la Junta de Portaveus, no és... no és possible.

1) Proposició no de llei [RGE núm. 2691/20](#), presentada pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears, relativa a finançament del sistema públic de pensions.

Començam amb el debat de la Proposició no de llei [RGE núm. 2691/20](#), presentada pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears, relativa a finançament del sistema públic de pensions, i per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes té la paraula la Sra. Pons, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, Sr. President. Senyores i senyors diputats, diuen que dia de perdre no és dia de guanyar, ja ho he assumit des de l'entrada, però en qualsevol cas sí que els vull fer l'exposició de motius per si hi ha qualche canvi d'opinió pel que fa a les votacions que prèviament m'han comentat. Ho dic perquè és un debat que si no és avui s'haurà d'obrir en qualche moment, perquè el sistema de pensions trontolla, perquè tenim un problema molt greu a les pensions, no d'ara sinó a les futures, les nostres, de tots els que som aquí, i fins i tot dels nostres fills.

El sistema públic de pensions és un dels pilars fonamentals de la protecció social que emana del nostre estat social i dret reconegut a la Constitució Espanyola, la qual al seu article 50 estableix l'obligació dels poders públics de garantir, mitjançant pensions adequades i periòdicament actualitzades, la suficiència econòmica dels ciutadans durant l'anomenada tercera edat. Les persones jubilades, pensionistes i majors, tenen dret a envellir amb dignitat i que les seves necessitats bàsiques estiguin cobertes; crec que fins aquí estam absolutament tots d'acord. Les pensions a Espanya són la font d'ingressos de més de 9 milions de famílies; 4 de cada 10 pensionistes han contribuït al sosteniment de les seves famílies durant la passada crisi econòmica. La pensió mitjana a les Illes és de 912,94 euros mensuals, que està per davall de la mitjana estatal, que és de 981,71. A Balears hi ha més de 67.000 pensionistes que estan en situació de pobresa, amb pensions de menys de 700 euros mensuals.

L'argumentació que els voldria fer en aquests moments és..., o les raons per les quals nosaltres hem presentat això -en qualsevol cas també estava datat de dia 10 de gener d'enguany- són aquestes: canvi en la piràmide de població, la taxa de naixements s'ha reduït mentre que l'esperança de vida dels espanyols és cada vegada més alta; això genera un problema de base, ja que el nombre de cotitzadors a la Seguretat Social tendeix a ser més baix que el de jubilats que cobren pensions.

Dos. Els nous jubilats accedeixen a pensions cada vegada més elevades a l'haver cotitzat per bases majors, mentre que els nous cotitzadors s'incorporen amb salaris menors i per tant amb bases de cotització més baixes.

Tercer. El fons de reserva de la Seguretat Social, l'anomenada guardiola de les pensions, establerta el 2000 aprofitant el superàvit del sistema, s'ha esgotat. Davant la falta d'acord el Govern ha hagut de recórrer a préstecs bancaris per anar pagant una situació que resulta insostenible a llarg termini, la qual cosa obliga a cercar solucions alternatives.

És per això que el nostre grup parlamentari planteja una solució que no vol dir que sigui la millor ni l'única possible, però sí la que sembla d'aplicació més ràpida, ja que podria començar a aplicar-se el proper any i ajudaria a finançar el sistema de pensions a l'espera d'una reforma més profunda.

I una darrera reflexió abans d'anar al contingut d'aquesta proposició no de llei: no perjudica ningú, és a dir, no és un 0,7

dividit, és un 0,7 més un 0,7 més un 0,7, en cas que aquesta tercera casella fos aprovada. En qualsevol cas aquesta és la proposta que fa Proposta per les Illes Balears: el Parlament de les Illes insta el Govern de l'Estat a afegir a la pròxima declaració de la renda una altra casella de designació opcional a l'assignació tributària per col·laborar amb el finançament de les pensions, que no són les d'avui sinó les de demà.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Pons. Torn de fixació de posicions, i per part del Grup Parlamentari Popular té la paraula la Sra. Durán, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. DURÁN I CLADERA:

Gràcies, Sr. President. Nosaltres avui som aquí davant una PNL que, si bé podríem compartir el fons de la PNL, que és la necessitat de garantir el sistema públic de pensions i que aquest sigui sostenible, no compartim la solució que vol proposar la PNL; creim que el que proposa no és el que es necessita. Es requereix una negociació amb tots els agents per arribar a una reforma consensuada dins el Pacte de Toledo que permeti que el sistema públic de pensions sigui sostenible.

S'ha de dir també que aquesta proposta està presentada dia 10 de febrer, abans de la COVID, i ara, en els moments després de la COVID, és importantíssim també protegir els cotitzadors, és a dir, protegir els treballadors i les empreses. Just el darrer any s'han destruït 600.000 llocs de feina; per això, amb un sistema que bàsicament es finança amb les cotitzacions dels que fan feina, hi ha molt a fer en qüestió de reforçar el creixement de la nostra economia.

Precisament dia 15 d'abril, a la comissió del Congrés del Pacte de Toledo en el Congrés dels Diputats, el diputat del Partit Popular Sr. Tomás Cabezón va demanar al ministre José Luís Escrivá si garantia el cobrament puntual de totes les pensions, i que no tornarien a estar aquestes congelades. Hem de dir que la resposta va ser bastant decebedora perquè no ho va deixar clar; evidentment va dir que es garantia el pagament però no va dir res de congelar-les. El mateix ministre a una entrevista el passat diumenge deia que estava convençut que dins aquesta legislatura hi hauria una reforma de pensions, afirmant que en el Pacte de Toledo va ser molt a prop d'arribar a un acord, de signar un acord amb tots els partits polítics i tots els membres dels sindicats, tots els membres d'aquest pacte de Toledo ara fa més d'un any, i que considera que el punt de partida per a un nou acord ha de ser aquest esborrany, l'esborrany que varen estar a punt de signar fa un any i mig, i ja anunciava que aquest any faria falta un nou préstec de l'Estat al sistema de pensions. S'ha de dir que tant amb governs anteriors, quan el president era Mariano Rajoy, com després, en els darrers anys, ha fet falta un préstec de l'Estat, dels pressuposts de l'Estat, a la caixa de pensions, i s'ha fet, i el ministre deia diumenge que enguany una vegada més, i la quantia dependria de les polítiques d'ajudes socials per la

COVID-19, faria falta un nou préstec de l'Estat a la caixa de les pensions.

Hem de dir en conclusió que la solució nosaltres consideram, el nostre grup parlamentari considera, que ha de ser estructurada, i evidentment també ara més que mai passa per garantir nous llocs de feina i cotitzadors, per polítiques actives de reactivació de l'economia, i amb un punt de vista integral s'ha d'estructurar una solució per assegurar la viabilitat de present i de futur de les pensions dins -ho hem dit abans i ho tornam dir ara- dins sempre el Pacte de Toledo, que creim que és l'eina que ens ha d'incloure a tots.

Per això nosaltres aquí, en aquesta PNL, ens abstindrem, perquè com he dit creim que és necessari enfortir el sistema públic de pensions, però no creim que posar una casella d'un 0,7 sigui la solució, perquè hem de dir que tenen un dèficit de més de 18.000 milions d'euros.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Durán. Per part del Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra. Mayor, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. MAYOR I ABAD:

Moltes gràcies, Sr. President. Bona tarda a tothom. Sra. Pons, des d'Unides Podem estam completament d'acord amb l'exposició de motius d'aquesta proposició no de llei. Que el sistema públic de pensions és un pilar fonamental per a la protecció social, sí, d'acord. Que tenim el dret reconegut a la Constitució Espanyola, que al seu article 50 estableix l'obligació dels poders públics de garantir, mitjançant pensions adequades i periòdicament actualitzades, sí, també hi estem d'acord. Que les persones jubilades, pensionistes i majors tenen dret a envellir amb dignitat i que les seves necessitats bàsiques estiguin cobertes, sí, també d'acord. Que es fa necessària una reforma profunda del sistema públic de pensions, en aquest punt estem totalment d'acord, i és aquí, en el sistema de pensions, en què basaré la meua intervenció i el nostre posicionament per a aquesta proposició no de llei, perquè entenem que les pensions han d'estar garantides de forma sistemàtica, com són els serveis socials, la sanitat o l'educació.

Les dades del passat mes d'abril diuen que hi ha prop d'uns 9 milions de pensionistes a Espanya que cobren alguna pensió contributiva. Si tenim en compte que en el mateix mes teníem 18.458.667 afiliats a la Seguretat Social, podem dir que per cada pensionista contribuïu hi ha 2,08 cotitzadors en actiu. En el nostre país tenim un sistema de repartiment que amb els ingressos de cotitzacions socials dels treballadors per compte propi o aliè es paguem les pensions dels jubilats del moment. Actualment tenim un dèficit de més de 18 milions d'euros anuals; els pronòstics alerten que seguint la tendència demogràfica actual el 2050 la ratio seria aproximadament d'un 1 o d'un 1 coma poc cotitzador de pensionistes. Entrem en

fase d'actuar en el que alertaven molts d'agents socials, el problema que a la piràmide de població suposaria a partir de l'anomenat *baby bum* que cobrés les pensions.

Per evitar l'empitjorament de les ràtios s'han de prendre mesures estructurals que garanteixin la sostenibilitat de les pensions, vista la bretxa entre la despesa actual de pensions i la despesa futura. El Govern de l'Estat ja ha anunciat que vol reformar les pensions abans que acabi l'any, i vol disposar d'un marc legal estable per quan es produeixi la propera actualització de les pensions.

Aquesta setmana ja s'ha reprès al Congrés dels Diputats la comissió per al seguiment i l'avaluació dels acords del Pacte de Toledo. El Pacte de Toledo té com a objectiu proposar mesures que contribueixen a la sostenibilitat del sistema públic de pensions. És important que arribin a un acord, que servirà de base per al diàleg social entre l'executiu i els actors socials a l'hora d'abordar la reforma de les pensions.

És conegut per tots vostès que des d'Unidas Podemos i també des dels agents socials pensem que una de les solucions a les pensions passa per tenir un sistema fiscal adequat, que actualment recapta per sota de la majoria dels països europeus. Hem de caminar per com a mínim equiparar la recaptació fiscal espanyola a la mitjana europea; es podria fer a través de diverses mesures com la garantia d'un tipus mínim efectiu de l'impost de societats, l'eliminació de les SICAV o altres similars. El sistema tributari té un impacte social facilitant l'accés als serveis públics de qualitat i comptant amb el sistema de protecció social. Però no només això, sinó que pel que fa a les mateixes pensions el sistema de cotitzacions espanyol és altament regressiu com a conseqüència del baix topall que tenen les mateixes; s'ha d'eliminar el topall de cotització de la Seguretat Social a fi d'evitar la regressivitat que actualment presenta aquest límit.

També proposem la derogació dels aspectes més regressius de les reformes de les pensions de 2011 i 2013; per posar un exemple, la darrera reforma del sistema de pensions reduïa el creixement de les pensions al 0,25% fins que el sistema d'equilibris; això implica una devaluació de la pensió real. És necessària també la desaparició de la bretxa de gènere salarial; aquesta situació no sols repercuteix en les dones en el present, sinó que al cotitzar poc i malament la bretxa a les pensions encara s'agreuja més arribada la jubilació.

En definitiva, una reforma fiscal i també laboral per a nosaltres són l'eina per facilitar la redistribució de rendes i recursos i així garantir els drets de la població i derrotar el factor de sostenibilitat de les pensions.

Per tots aquests motius exposats entenem que les pensions, igual que la sanitat o l'educació, han d'estar blindades i no poden dependre del finançament d'una variable com és la casella d'assignació opcional a la declaració de la renda. La mesura que es proposa en aquesta proposició no de llei no afronta el problema de rel ni li dona una solució de

caire estructural, que és el que necessitem a causa de l'evolució de la piràmide poblacional.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Mayor. Per part del Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Gómez, per un temps màxim de cinc minuts.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

Gràcies, president. Molt bona tarda. Sra. Pons, no tenc cap dubte de la intenció en positiu de la proposició que el seu grup parlamentari du aquí, com la línia que segueix duent vostè en aquesta comissió. Però estam davant un fet, que és el tema de les pensions, que de les poques coses que aquest país ha fet, aquest estat, les institucions, és crear un marc institucional polític de consens que ha duit una trajectòria des de l'any 95 que es diu Pacte de Toledo.

Entre les coses que es va fixar aquest pacte entre tots els partits polítics, totes les forces polítiques, era crear mesures de sostenibilitat del sistema públic de pensions, i sobretot tenint en compte sempre un altre dels principis constitucionals, que és transversal i que hem de tenir també en compte, que és la solidaritat i l'equitat interterritorial de tots els ciutadans i les ciutadanes de l'Estat espanyol. El 2000, cinc anys després, es va crear la Comissió no permanent de seguiment i avaluació dels acords del Pacte de Toledo, és a dir, no només una declaració institucional i una mesa que es reunia cada cinc anys, sinó a més a més una comissió no permanent en el Congrés precisament per fer el seguiment d'aquests acords. I una de les coses, dels objectius que es va fixar aquesta comissió, és reforçar la idea del consens i del pacte, i evitar sempre, malgrat moments d'oportunisme d'algunes forces polítiques i no és precisament la seva, l'objecte sempre d'evitar el conflicte partidista, l'oportunisme i la mediatització del moment, sobretot quan s'atracaven eleccions.

Entenem que el tema dels nostres majors, de les pensions, de les pensions futures, és un tema prou important i estructural, i que els acords que s'han seguit fins ara eren sobretot la revaloració i la progressivitat en el tema de les pensions, la proporcionalitat envers la cotització i mantenir sempre el poder adquisitiu. Algunes crisis fortes com la que es va viure el 2008, a partir de 2008, varen evitar evidentment i ens varen dur a una situació que ara no s'ha pogut encara resoldre, però en el marc de confiança que es pot donar al Congrés de Diputats i que pertoca a aquesta comissió de consens, s'ha anunciat donar un marc legal estable i blindat per llei o almanco reconèixer la fixació i la consolidació d'aquest dret tangible de les persones en la seva jubilació.

Ha de partir d'un diàleg social, i entenem i donam la confiança a aquesta comissió i a aquest pacte de Toledo totes les forces polítiques perquè una vegada s'hagi fet una base d'acord arribi a un diàleg social a través dels actors socials, a

tots els sectors socials, entre ells els que representen les persones jubilades. Per tant el punt de partida està anunciat el 2021 i nosaltres entenem que és l'espai on s'ha de fer aquest debat i aquest consens.

Crear instruments al marc d'aquest... o instar les institucions a crear un altre instrument com pot ser la casella de l'IRPF té dos condicionants, amb aquesta proposició no de llei; un, condicionar el debat del Pacte de Toledo i dels acords previs que hi aniran el 2021; i, dos, alterar el finançament a l'àmbit social a través del 0,7 de l'IRPF, que vostè sap que hi ha dues institucions adreçades per la voluntat de la ciutadania. Per tant considerem que no és la millor via alterar o condicionar un pacte de Toledo que té un itinerari i un full de ruta, ni tampoc l'instrument de l'IRPF és el més adequat per a aquesta finalitat.

Per tant, per una qüestió de responsabilitat i de coherència el nostre grup parlamentari no podrà donar suport a la seva proposició no de llei tal com s'estableix en aquest punt únic.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Gómez. Per part de Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Gamundí, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. GAMUNDÍ I MOLINA:

Bona tarda, president, diputats i diputades. Ara ens haurem de tornar a acostumar a un nou espai, que ja estàvem acostumats a la sala de plens, però vaja, les coses evolucionen i la veritat és que millor que millor.

Per al Grup Parlamentari Socialista, el sistema públic de pensions és una eina bàsica de l'estat del benestar perquè es basa en un sistema de solidaritat intergeneracional i, per tant, hem de mantenir aquesta solidaritat per garantir l'equitat per a tothom, nosaltres pensam que la millora del sistema públic de pensions és un tema que es negocia entre partits i forces socials, i garantir la seva sostenibilitat sols es podrà aconseguir a través d'un pacte d'Estat com ho és el de Toledo. Aquest pacte ha estat durant molts anys al lloc on es prenen les decisions substancials sobre les pensions, fins que el Partit Popular de Rajoy va rompre aquest consens i va començar a prendre decisions fora d'aquest marc, que ara hem de recomposar.

A més, entenem que aquest és un tema que s'haurà de negociar també a la Comissió de Reconstrucció Social i Econòmica del Congrés, perquè és un tema fonamental tant per a l'equitat social, que comentàvem en un principi, com també per a la territorial. Espanya és un país divers, i s'ha de mantenir la diversitat i la possibilitat de compensar aquestes diferències.

És cert que les pensions han crescut en quantia i en nombre i seguiran creixent amb l'arribada a la jubilació dels

baby boomers i, en part, es produeix per la situació demogràfica que vivim, per l'augment de la població envellida i per la baixa natalitat, compensat, en bona part, per les persones nouvingudes i també per l'arribada de joves en edat de treballar. Per això, el que vostè avui ens planteja, suposaria un canvi de model, ja que fins ara s'ha fet sols a través de les cotitzacions a la Seguretat Social i no amb la compensació del sistema tributari o impostos, com és l'IRPF, a banda que entenem que una disposició d'aquest tipus suposaria també un canvi en la legislació sobre la Renda, que en aquests moments veiem del tot complicat.

Per això, trobam que s'hauria de garantir, de manera sistemàtica, perquè podríem caure en l'absurd de fer caselles amb múltiples finalitats, per a salut, per a serveis socials o fins i tot una casella per compensar les despeses de la COVID-19, com bé han apuntat altres grups, no? Amb això, el que volem dir és que les pensions no poden dependre d'una casella de caràcter voluntari, han de dependre dels pressuposts de l'Estat i de les cotitzacions a la Seguretat Social.

La nostra aposta d'aconseguir que el sistema públic de pensions sigui sostenible, i vetllar especialment per les pensions mínimes i per les no contributives, i eliminar l'índex de revaloració perquè la quantia que s'ajusti a l'increment de l'IPC real, en redefinir les fonts del finançament de les cotitzacions socials, també en potenciar els plans de feina, i tot això sempre fruit del consens amb tots els agents socials, econòmics i polítics. Evidentment, no som partidaris de les privatitzacions ni tampoc de l'aprimament d'aquest sistema, com proposen altres grups que avui, per exemple, no han comparegut en aquest debat.

Per tant, nosaltres pensam que és cert que aquesta PNL es va plantejar abans de la COVID-19, pensam que ara, amb aquesta situació i amb aquest nou esdeveniment, ho trobam també una mica precipitat perquè, entre d'altres coses, també desconexem els canvis polítics, econòmics i socials que generarà aquesta pandèmia i les repercussions que tindrà en un futur, per tant, nosaltres som partidaris i pensam que necessitam solucions de caràcter genèric, estructural, i no solucions puntuals com podria ser aquesta proposta.

Per tant, per tots aquests motius expressats, nosaltres no donarem suport a la proposta amb els termes plantejats.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Gamundí. En torn ara de contradiccions intervé pel grup proponent, la Sra. Pons, per un temps màxim de cinc minuts.

MÉS què? No, no puc... és a dir, en tot cas podria... si em pogués substituir la vicepresidenta, però no hi és. I, en tot cas, avui en concret havia demanat que em substituís el president del Parlament, sobretot per poder intervenir a les altres, i no ha pogut... no ha pogut ser; per tant, no ha pogut... pels Reis? Bé, no, no pot ser, em sap greu.

Sra. Pons, per torn de contradiccions, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, Sr. President, m'ha agradat el to d'aquesta comissió, tot i que no el resultat d'allò que volia.

No sé si m'he explicat molt malament o vostès no s'han llegit bé aquesta proposició no de llei, però en cap cas no parlem ni de canvi de model, ni de canvi estructural, ni de substituir amb una casella allò que pertoca al Govern d'Espanya, perquè els pensionistes paguen i han pagat tota la seva vida per poder tenir una pensió digna. Això no ho he dit, ni vostès ho han llegit, ni surt per enlloc, és a dir, no, això no és el sentit d'aquesta proposició no de llei.

És un plus..., perquè també he de dir que el Govern d'Espanya està obligat, en un estat de dret, a tenir i garantir, als ciutadans de l'Estat espanyol, una vida digna, una educació, una salut, un habitatge on viure... i hi ha exclusió social, hi ha pobresa i hi ha un total, l'any passat, de 360 milions d'euros, de 277.000 persones que varen marcar una casella -perquè és imprescindible donar ajuda a les persones que moren de fam- i alerta amb el que passarà després d'aquesta COVID.

Efectivament, ho varem marcar dia 10 de gener, ho varem registrar i, a més, he de dir que traslladam la petició d'una coordinadora de pensionistes que estan molt preocupats pel seu present i ja no només... -i encara cobren pensions- sinó la quantia que cobren, perquè no els abasta a molts absolutament per a res.

Per tant, no pretenem a la casella acabar amb el dèficit estructural de la Seguretat Social, molt de Pacte de Toledo i molt de parlar, però poques solucions reals. Estem d'acord que seria necessària una reforma estructural, però és que fa anys que en parlem i no es fa, i que perilla, i que qualcú ha tocat els doblers de les pensions, que haurien de ser sagrats, i ara estan amb préstecs bancaris, i veurem què passa a partir d'ara, i si no, en arribar comptarem.

També, com dic, és una proposta d'una plataforma, l'hem volguda traslladar, ens semblava absolutament lícita, que això sigui un plus, com ho són altres coses, però en cap cas no volem canviar el model, Déu ens n'alliberi!

I una altra cosa, no hi ha un fracàs, el fracàs és dels partits estatals que fa anys que parlen i no són capaços d'arreglar allò que els pertoca arreglar, així que, jo diria que menys preocupar-se i més ocupar-se.

En qualsevol cas, ho torn repetir, no substitueix la responsabilitat del Govern, no és un canvi de model, no és un canvi estructural, és un afegit perquè els pensionistes puguin tenir el seu futur garantit, i dic, entre aquí, en aquesta sala, tots els que som, serem pensionistes, així que... tal vegada, aquest debat s'haurà d'obrir a un altre moment.

Agraesc les abstencions, almanco agraesc les abstencions, i crec que d'aquest tema n'haurem de parlar més tard. I, en qualsevol cas, m'alegra sentir que tot això està garantit, que s'han reunit comissions, que l'Estat central parla, que els Congrés dels Diputats... m'alegra moltíssim, perquè jo me'n aniré a dormir més tranquil·la, el que no sé és si els pensionistes se n'hi aniran.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Acabat el debat, passam a votació de la Proposició no de llei RGE núm. 2691/20.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Sra. Secretària?

LA SRA. SECRETÀRIA:

1 vot a favor, 6 vots en contra, 4 abstencions.

EL SR. PRESIDENT:

En conseqüència, queda rebutjada la proposició no de llei.

2) Proposició no de llei RGE núm. 5603/20, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, relativa a reparació i homenatge de les víctimes LGTBI durant la Guerra Civil, franquisme i transició.

3) Proposició no de llei RGE núm. 5604/20, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, relativa a reconeixement d'indemnitzacions i alta a la Seguretat Social als presos LGTBI durant el franquisme i la transició.

Tot seguit passam al debat conjunt de les proposicions no de llei presentades pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, RGE núm. 5603/20, relativa a la reparació i homenatge de les víctimes LGTBI durant la Guerra Civil, franquisme i transició; i RGE núm. 5604/20, relativa a reconeixement d'indemnitzacions i alta a la Seguretat Social als presos LGTBI durant el franquisme i la transició.

Per a la seva defensa per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula el Sr. Ferrer, per un temps màxim de cinc minuts.

EL SR. FERRER I RIPOLL:

Gràcies, president.

EL SR. PRESIDENT:

Perdó, de deu minuts.

EL SR. FERRER:

Deu? Deu. D'acord. Sí, sobran.

A l'any 1928, durant la dictadura de Primo de Rivera, l'homosexualitat és inclosa, per primera vegada, en el Codi Penal com un agreujant dels delictes que es poguessin produir. Ja un cop entrada la República, instal·lada la República, es comença a fer feina en un nou Codi Penal que comença a veure la llum el 1932 i que, gràcies a dos diputats progressistes: Juan Luis Jiménez de Asúa i Victoria Kent, s'aconsegueix que, per primera vegada, l'homosexualitat no sigui inclosa com un agreujant en els delictes del Codi Penal i, d'aquesta manera, es despenalitzava per primera vegada l'homosexualitat en el nostre corpus legislatiu d'Espanya.

A l'any 1933 es crea la famosa *Ley de vagos y maleantes*, que fou reformulada més endavant, durant la dictadura, i que en cap cas tampoc no va incloure l'accepció de l'homosexualitat com a un agreujant o com a una conducta recriminable.

Ja és dins la dictadura quan l'any 1954 el general Franco recupera l'homosexualitat i l'equipara amb un agreujant i com a un potencial criminal. És per això que, en aquell moment, quan es reforma la *Ley de vagos y maleantes* creada durant la República, el que fan ells és incloure novament la mateixa concepció que hi havia de l'homosexualitat durant la dictadura de Primo de Rivera.

Una posterior reforma d'aquesta llei, la coneguda Llei de perillositat i rehabilitació social, de l'any 1970, torna recuperar exactament aquest mateix esperit homòfob, de considerar les persones homosexuals com a malalts mentals i també com a persones que eren més propenses a la comissió de delictes.

Durant tota la Guerra Civil i també durant el franquisme es generaren nombrosos camps de treballs i colònies agrícoles, per no parlar també de presons, on s'hi varen recloure persones únicament per la seva orientació sexual; se'ls equiparava, com deia, a malalts mentals i se'ls imposaven penes establertes en aquests codis penals que al que tendien era a intentar la seva reeducació, amb uns mètodes brutals, el seu càstig i fins i tot se'ls arribava a desterrar de les seves localitats o províncies o illes i se'ls enviava de vegades a les Illes Balears o se'ls enviava a les Illes Canàries per patir aquest desterrament.

El nacionalcatolicisme "patologitzava" les persones del col·lectiu LGTBI, les considerava depravades i va aplicar contra elles exactament la mateixa maquinària repressora que va utilitzar contra els presos polítics.

El context social era un context de doble repressió, la repressió oficial, per un costat, com hem dit, impulsada per les autoritats, i després la repressió que venia per l'estigma

social. Hem de pensar que en aquell moment no només eren les autoritats que exercien la discriminació sinó també la ciutadania.

Per això, és de ser justos admetre que també foren els col·lectius antifeixistes els que varen negar auxili a les persones del col·lectiu LGTBI durant la Guerra Civil i la dictadura, perquè no els sentien com a propis, consideraven que eren uns presos, eren uns represaliats que no complien les mateixes característiques que ells, que era la seva persecució per motius polítics.

Aquesta repressió va continuar fins i tot uns anys després de la dictadura, al començament de la transició i tot plegat fa que puguem arribar a parlar, perquè hi ha moltíssimes fonts que en parlen, però no hi ha un acord encara unànim sobre aquesta qüestió, però es parla de més de 6.000 persones que foren represaliades durant la Guerra Civil, la dictadura i els primers anys de la transició.

Aquesta manca d'acord a l'hora d'establir una xifra i de poder identificar totes aquestes persones ve justament per aquest drama de la doble persecució, de la doble repressió que patiren les persones del col·lectiu LGTBI, moltes vegades fins i tot per part de les seves famílies que, un cop morts, no s'atreïren a reclamar-los com a persones que haguessin patit justament aquesta repressió organitzada des de les institucions. Trobam, per tant, que hi havia un arrelament dels prejudicis que impedié justament aquest reconeixement públic, ja fos per part seva, per tant, que els obligava a haver de reconèixer la seva condició, o per part, com deia, de les seves famílies o els seus entorns més propers.

La normativa estatal que tenim per la qüestió de memòria històrica ens trobam que tant la Llei 52/2007, però també la Llei autonòmica 2/2018, estableixen tota una sèrie de paràmetres per protegir específicament al col·lectiu LGTBI.

Per altra banda, la Llei 8/2006, contra la LGTBifòbia de les Illes Balears, però també una PNL que vàrem impulsar en aquest mateix parlament el novembre de l'any passat, on es demanava la nul·litat dels judicis franquistes, ens dona la conclusió que hi ha tot un corpus normatiu i també hi ha una intencionalitat tant de la cambra estatal com de la cambra autonòmica de posar fil a l'agulla i de qualque manera recuperar la memòria i l'honor de totes aquestes persones que varen patir aquesta repressió.

Pel que fa a les indemnitzacions, que és el contingut d'una de les dues PNL que hem presentat, hi ha una certa dispersió normativa i una manca d'uniformitat de criteris. Ens trobam que els presos socials, que és així com es reconeixia als presos LGTBI, no varen ser reconeguts exactament amb les mateixes condicions que així ho foren els presos polítics per les circumstàncies que jo esmentava abans. Per tant, és necessària una equiparació per evitar aquest terme de fossilitzar la discriminació encara més que patiren totes aquestes persones que formen part d'aquest col·lectiu durant tot aquest període històric que he comentat.

És per aquest motiu que nosaltres amb les dues PNL que presentem el que primer volem és que s'assimilin els supòsits de la Llei 52/2007, de memòria històrica de l'Estat espanyol, per poder ampliar les indemnitzacions amb equiparació plena a totes les persones que varen patir persecució durant la Guerra Civil, el franquisme i la transició únicament i exclusivament per la seva orientació sexual i que puguin ser equiparades plenament als presos polítics.

Al segon punt demanam l'assimilació també plena a l'alta a la Seguretat Social per tot el temps que varen estar aquestes persones tant en presó com també en camps de treball o que patiren també aquestes menes de tasques, entre cometes, de psicòlegs que intentaven reformar-los i dur-los per bon camí, que era el que volia el nacionalcatolicisme. Per tant, que totes aquestes persones puguin ser assimilades les seves penes o el patiment que varen patir durant tots aquests anys de manera institucionalitzada puguin assimilar-ho a les penes de presó i poder gaudir també de l'alta a la Seguretat Social, com ja gaudeixen els presos polítics.

Al següent punt volem que es faci un reconeixement i retre un homenatge públic en aquest parlament al col·lectiu LGTBI que va morir o fou represaliat en qualsevol de les tipologies durant la Guerra Civil, la dictadura i la transició, però també per part de tots els règims totalitaris que imperaren a Europa en el segle XX.

En el següent punt volem que es generi un dia anual d'homenatge institucional a totes les persones del col·lectiu LGTBI que foren assassinades o represaliades.

Després també un altre punt que nosaltres hem inclòs a la nostra proposta és que es declari nul·les totes les condemnes i sancions imposades per tribunals, jutjats penals, etc., incloses les sancions administratives per qualsevol tipus d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere.

Finalment, el que volem és justament el que comentava abans, aquesta dispersió històrica d'estudis històrics que fan que encara no puguem tenir una xifra exacta de totes les persones que foren represaliades, que es puguin impulsar els estudis per tal de poder conèixer les circumstàncies que varen patir aquestes persones, que es puguin difondre després amb estudis locals, exposicions o retre homenatges públics en condicions d'igualtat en els mateixos termes que es fa per als presos polítics o de qualsevol altra mena que varen patir durant la Guerra Civil, la dictadura i els primers anys de la transició.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer. Per part del Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra. Sans, per un temps màxim de deu minuts.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, president. *Cuando se hundieron las formas puras bajo el cri cri de las margaritas, comprendí que me habían asesinado.* El pressentiment de Lorca, uns versos del seu poema *Fábula y rueda de tres amigos*, uns versos que anticipaven la seva mort, acusat de socialista, maçó i homosexual, i per això assassinat. Aquest és l'exemple, podríem dir, més conegut, però que, per extensió, representa totes les persones LGTBI que foren executades i que patiren la repressió.

Quantes persones es varen exiliar, suïcidar o simplement amagar la seva sexualitat durant aquest període de la nostre història? A dia d'avui encara hi ha molta intolerància, es pot imaginar per tant la situació que varen viure durant la Guerra Civil, la dictadura i la transició, moments en què l'homosexualitat o la transsexualitat es considerava una malaltia, on hi havia un arrelament profund dintre de la societat i que són de sobre coneguts els comentaris com *antes un hijo muerto que maricón*.

Aquest era el context, amb un règim totalitari on perseguir de forma obsessiva aquests dissidents sexuals. Fins a quin punt arribava aquesta obsessió persecutòria? Podem fer memòria: gener 1955, Tefía, Fuerteventura, obri les portes una colònia agrícola, però de colònia agrícola res, un camp de concentració on es destinaven persones acusades d'homosexualitat que varen viure un vertader infern.

A la repressió o a l'empresonament, juntament amb les seves vexacions, obligació de prostitució, entre d'altres, s'hi sumaven les pràctiques mèdiques o psiquiàtriques on es practicaven lobotomies o electroxocs. Sí, tot això en el nostre país, i cal tenir-ho present, no oblidar i, per tant, mantenir i transmetre la memòria històrica.

Aquesta iniciativa, doncs, pretén que aquest parlament reconegui i reti homenatge a la memòria de les víctimes del col·lectiu LGTBI que moriren o foren represaliades a causa de la seva orientació sexual, identitat o expressió de gènere durant la Guerra Civil, la dictadura i la transició. Col·lectiu, com ja han vist, doblement perseguit i represaliat i moltes vegades silenciats.

La següent proposta és que el Govern de l'Estat estableixi un dia anual d'homenatge institucional i social a la memòria i testimoni d'aquest col·lectiu i en cas d'incloure dins un dia on es contempli el reconeixement a totes les víctimes, es faci una menció especial a les persones LGTBI. Aquesta proposta s'ha d'entendre dintre del marc que fins l'any 90 l'OMS no va desclassificar l'homosexualitat com una malaltia, que vivim dins una societat on encara hi ha moltíssima intolerància i que encara vivim agressions cap al col·lectiu LGTBI. Això significa que en gran o poca mesura, el reconeixement de les víctimes LGTBI durant aquest període no s'ha fet tan públic, ja que moltes famílies han dut en silenci el motiu de la repressió dels seus familiars i, per tant, es fa necessari aquest reconeixement i homenatge públic i institucional.

El punt tercer és una proposta similar que ja vàrem veure fa uns mesos en aquest Parlament i que fou aprovada, però en aquesta ocasió es fa una clara referència al col·lectiu LGTBI.

I finalment en el darrer punt de la primera iniciativa, en l'actualitat podem trobar diverses informacions, publicacions escrites, audiovisuals de la temàtica que avui ens ocupa. Però si fem una comparació del material que hi ha entre les víctimes LGTBI i altres persones perseguides per altres motius, la diferència és gran. És per això que un dels objectius de la memòria històrica és la divulgació d'aquesta memòria, per tal de no oblidar i conèixer la nostra història. És per això mateix que cal donar facilitats per a l'estudi de les circumstàncies de la repressió a les persones LGTBI a les Illes Balears durant el període que ens ocupa. És conegut que accedir a la informació conservada en els diferents arxius no és una tasca gens senzilla i que moltes vegades està gelosament protegida. És per això que cal que tant el Govern de les Illes Balears com el Govern de l'Estat realitzin aquests estudis, per tal de conèixer i divulgar les troballes mitjançant publicacions, organitzacions de jornades, exposicions entre d'altres.

Mirin, avui debatем dues iniciatives sobre memòria històrica i abans que intervenguin la resta de grups, ja em vull avançar per dir que pot ser molts avui diran que avui no toca, que estam en una situació molt greu de crisi i sàpiguen que sí, que estam en una situació molt greu de crisi, però també és cert que fa molts d'anys que els fets relacionats amb la nostra història recent haurien d'haver estat resolts i que, per una excusa o que per una altra, mai es troba el moment. També vull dir que lluny de proposar una despesa econòmica per al pròxim pressupost general, el que feim a la iniciativa 5604 és demanar estudiar la possibilitat de prestar indemnitzacions o pensions i estudiar la possibilitat d'assimilar com alta a la Seguretat Social. Per tant, no proposam una despesa econòmica per a ara mateix.

Així doncs, d'acord amb les exposicions de motius de les dues PNL, d'acord amb l'inici de la meua intervenció i del company que m'ha precedit i que signa aquesta iniciativa, és fàcil veure i identificar la repressió que patiren i totes les calamitats que varen haver d'aguantar. Però és que a més, a causa de la legislació de l'època, el simple fet de ser homosexual si algú els denunciava, acabaven a la presó i en conseqüència aquest fet quedava com antecedent penal, que antigament no era gens estrany que el sol·licitessin quan es cercava una feina.

Per tant, moltes d'aquestes persones varen quedar assenyalades i estigmatitzades per molts d'anys i en conseqüència varen patir moltes dificultats per poder tenir una vida digna. A dia d'avui hi ha persones que integren el col·lectiu LGTBI que foren represaliades, que no foren indemnitzades i que no tenen cap tipus de prestació. Per aquest motiu la iniciativa recull estudiar, per una part, la possibilitat de prestar indemnitzacions o pensions en els supòsits de la Llei 52/2007, de 26 de desembre, per la qual es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures a favor dels que patiren persecució o violència durant la Guerra Civil

i dictadura, i, per una altra part, estudiar la possibilitat d'assimilar com a alta a la Seguretat Social el temps que el col·lectiu LGTBI va romandre privat de llibertat. Aquesta sol·licitud que fems'entén en el marc legislatiu, però que dins la casuística va deixar fora una part important del col·lectiu que avui ens ocupa.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies Sra. Sans. Tornara de fixació de posicions. Per part del Grup Parlamentari Popular té la paraula la Sra. Durán, per un temps màxim de deu minuts.

LA SRA. DURÁN I CLADERA:

Gràcies. Sr. Miquel Ensenyat jo li volia demanar abans de començar a intervenir, jo pensava que tendríem dues intervencions, una a la primera i una a la segona, al final només en tndrem una? D'acord, gràcies.

Bé, volia començar dient: *"Me han llamado maricón muchas veces y me refugiaba en los libros, el 17 de mayo de 1990 la OMS eliminaba la homosexualidad de la clasificación de enfermedades. Tenía 12 años, dejaba de estar enfermo, nunca lo estuve, la enfermedad siempre será el odio"*. Això és un tuit d'avui de matí de Jaime Miguel de los Santos, que és diputat a l'Assemblea de Madrid del Partit Popular. He volgut començar amb aquestes paraules perquè nosaltres estam totalment d'acord amb aquestes paraules i evidentment amb l'exposició de motius que s'ha fet de les dues PNL, hem de dir que nosaltres, com no pot ser d'altra manera, condemnam el tractament rebut pels homosexuals i per tot el col·lectiu LGTBI durant la Guerra Civil, la dictadura i la primera part de la transició i reconeixem evidentment les víctimes LGTBI com totes les altres víctimes.

Dit això, nosaltres, el nostre grup parlamentari creu en la necessitat de prioritzar les propostes a presentar i a defensar en el Parlament de les Illes Balears i que aquestes vagin destinades a solucionar els problemes dels ciutadans tant de present, com de futur, evidentment també fer els reconeixements que pertorqui fer del passat.

Dia 27 de març, vostès, els grups que donen suport al govern, PSOE, MÉS i Podem, varen presentar aquestes dues PNL, dia 27 de març repetesc. Dins la primera quinzena de l'estat d'alarma, aquests dies les morts per la COVID-19, dia 27 de març eren 26, havien mort 22 homes i 4 dones, amb una progressió ascendent que es duplicaven cada 4 dies. Els nostres sanitaris i el personal de residències no tenien EPI, el primer avió amb material va arribar dia 30 de març i les fotografies dels diaris eren dels nostres sanitaris vestits amb borses de fems. SIMEBAL i SATSE denunciaven la falta de material i que aquesta afectava directament els sanitaris, és a dir, es contagiaven.

Varen presentar aquesta PNL en plena crisi sanitària i ara quan, la debatем, estam en plena crisi social i econòmica.

Avui dia 25 de juny, quasi tres mesos després, a Balears hem tengut 2.179 contagis per la COVID-19, confirmats, contagis confirmats, i 224 morts, als quals nosaltres, una vegada més donam el condol a les seves famílies.

L'atur és un 90% més que fa un any, tenim 75.000 persones a l'atur, i 150.000 amb un ERTA. Les cues de menjar s'han triplicat i les ajudes de pagament de lloguer extraordinàries que s'han aprovat pràcticament a totes les comunitats autònomes, aquí, a Balears, encara no s'han aprovades.

Els mateixos partits que ara avui presenten aquesta proposta i després diran que és una vergonya el nostre vot o la meua exposició, que ja veig que s'està preparant per dir-me això, vull que sàpiguen que el que era una vergonya és que aquests mateixos tres partits votassin la setmana passada en contra de seguir amb la recàrrega de les targetes de menjador de 6.152 famílies vulnerables, i vull dir això perquè aquests mateixos partits són els que formen part del Pacte per la inclusió i formen part del Pacte en contra de la pobresa amb EAPN. EAPN, que a tots els partits polítics ens ha enviat un document i en aquest document, en el punt número 8, ens demanava i demanava al Govern que es continuassin les recàrregues de les targetes i que no deixessin desamparades 6.152 famílies. EAPN, que també demana que no enviïn a aquestes famílies... que no poden menjar, que els envien a una cua de menjar. I els partits de l'esquerra, PSOE, MÉS i Podem, no estan empegueïts de fer-ho.

Aquesta mateixa setmana Intermón Oxfam preveia que Balears serà la comunitat autònoma on més augmentarà la pobresa.

Bé, idò dins aquest context avui debatem evidentment aquesta proposta que nosaltres sí creiem que no és prioritària, no és prioritària.

Fa dues setmanes vàrem aprovar i donàrem suport a la PNL del col·lectiu LGTBI en temps de confinament per la COVID-19 i hi vàrem votar a favor. La setmana passada vàrem veure en aquesta mateixa comissió la proposta en contra de la discriminació del col·lectiu LGTBI dins el món de l'esport i el Partit Popular, el grup parlamentari, hi va votar a favor.

Creiem que els temps en política importen i avui creiem que era necessari afrontar problemàtiques actuals de present i de futur, com per exemple la defensa de les persones que tenen discapacitat i són del col·lectiu LGTBI. Queden molts d'armaris per obrir, com defensa el CERMI avui mateix amb un comunicat que ha fet, sota el lema *Diversitats sexuals i diversitats humanes*, i que participarà als actes de l'Orgull, i jo ja els anticipo que nosaltres presentarem una PNL en aquest sentit, que sí que m'agradaria que vostès hi donassin suport, perquè aquesta PNL va destinada a uns armaris que queden per obrir i que m'hagués agradat que avui, per exemple, aquí, s'hagués debatut, perquè són problemes reals d'avui.

La veritat és que estam cansats de demagògia, estam cansats que se'ns vulgui confrontar, i el que proposen, l'estat

que vostès volen, estudiar aquesta proposta que volen fer, és instar el Govern d'Espanya quan evidentment el Govern d'Espanya, si hagués volgut estalviar indemnitzacions o hagués volgut estalviar a la Seguretat Social ho hagués pogut fer perfectament, no ho ha de menester..., gran part dels punts que vostès proposen aquí són punts que depenen del mateix Govern d'Espanya, allà on vostès governen.

Nosaltres estam en contra totalment de l'estratègia política del confrontament, que jo crec que el que més cerquen vostès és fer oposició a l'oposició, i els dic i torn repetir que nosaltres condemnam, condemnam, una vegada més, el franquisme, condemnam el tractament que es va tenir amb el col·lectiu LGTBI, com molts d'altres que varen ser víctimes, com també moltes persones del col·lectiu LGTBI varen ser víctimes d'altres règims i d'altres dictadures, i també evidentment ho condemnam.

Sembla que volen treure a Franco i al franquisme per tapar cada vegada que hi ha problemes, i la veritat és que ens sap greu, perquè tenim la Llei de memòria històrica, hem d'avançar tots junts, amb consens, tots junts, però també ens hem de preocupar del temps i dels problemes d'ara, i aquests problemes ara són greus però d'aquí a dos o tres mesos seran molt més greus.

Respecte al màxim reconeixement, sí, com a totes les víctimes del franquisme, però la prioritat és per a aquells que ara més ens necessiten. Per això i per moltes coses més, ja que al final han decidit que només tenguí una intervenció, nosaltres votarem abstenció.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Durán. Per part del Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Benalal, per un temps màxim de deu minuts.

EL SR. BENALAL I BENDRIHEM:

Gracias, Sr. Presidente. Bueno, simplemente para comentar algo sobre lo que acaba de decir mi compañera del Partido Popular, pues esto, sí, es una declaración institucional, o moral, no es efectivamente una lucha práctica contra la COVID, pero, bueno, prioridades. Me extraña y no me gusta que (...) prioridades. Yo la semana pasada en esta misma comisión hice votar una PNL sobre antisemitismo, ¿debo pedir disculpas? No debo pedir disculpas, lo hice porque es de justicia. Luchar contra los problemas de la COVID-19 es justicia, pero luchar contra los..., en pro de los derechos de ciudadanos es justicia, y la justicia no necesita... pedir disculpas.

Reconocimiento y homenaje a la memoria de las víctimas de un colectivo como el colectivo LGTBI, pues homenaje público, sí; memoria, sí, porque recordar evita que vuelvas a repetir los mismos errores, y lo sé porque es así. Tenemos que recordar sobre qué piedra hemos tropezado para evitar

tropezar otra vez. Esta PNL no es un discurso de odio hacia nada, esta PNL está simplemente estableciendo unos hechos, condenando unos hechos, pidiendo una reparación, declarando nulas condenas y sanciones, condenas y sanciones que *per se* son nulas y nunca deberían haberse hecho. Entonces, pues es correcto.

Estudiar las circunstancias que llevaron a que la sociedad -no hablo de gobiernos o de dirigentes- a que la sociedad reaccionase así, pues sí, hay que estudiarlas, porque estudiando las circunstancias que llevaron a una sociedad a este punto hace que se evite repetir este punto.

Los puntos 2 y 4 de la PNL, pues sí, ellos hablan de Guerra Civil y hablan de dictadura, pues Guerra Civil es Guerra Civil, son todos los bandos. Yo pedí hace un momento a mi compañero que simplemente se añada para generalizar inclusive los primeros años de la transición española, porque no fue únicamente Guerra Civil y dictadura, eso después siguió durante varios años.

Esto no es una contención política o una guerra política, esto realmente fue la cristalización legal de un concepto mayoritario de la población española, no nos engañemos. Estas ideas influyeron en política tal como lo hicieron en su día con la inquisición en relación con los no cristianos, o con el trato de esclavos después de descubrir América, que se consideró que los nativos no tenían alma. Entonces, pues sí, hay que recordarlo.

Alguien que aquí no está, durante la última reunión del plenario del comité LGTBI de Baleares, tuvo una frase, una frase muy mala, porque cuando se habló de este tema dijo que a ver si mañana alguien iba alguien a pedirnos que recordásemos algo que ocurrió durante la ocupación francesa en España; pues yo les digo que sí, que hay que recordarlo; no digo que se ataque, pero hay que recordarlo, porque es solamente recordando como sabemos que las cosas no se van a repetir.

En esta PNL se habla también de países extranjeros, se añade en el punto 2. Pues yo también voy a decir que sí, porque es una cosa real, hoy en día no es algo que esté lejos, como en Corea del Norte o en cualquier lugar así, no, no, hoy lo vemos en países como Polonia o Hungría, son países de la Unión Europea. Entonces, el problema que tenemos aquí no es algo que se nos hable de un país lejano y de años lejanos, no, lo tenemos en la Unión Europea, y en Rusia, a las fronteras de la Unión Europea. Entonces, ¿que es importante mencionarlo? Lo es. ¿Qué es importante que un parlamento como el nuestro lo remarque? Lo es. Y que ¿es importante que la gente que vea un parlamento de una comunidad, entre comillas, pequeña, como la nuestra, se preocupe de estos temas, incluso habiendo temas más importantes como la COVID-19 hoy? Pues es importante. Y estamos aquí para hacerlo, estamos aquí para proteger a nuestros ciudadanos, estamos aquí para proteger la moralidad y la idea de nuestros ciudadanos. Entonces, ¿hay que votarlo? Sí, hay que votarlo.

No olvidemos tampoco lo que mi compañera de Podemos..., los comentarios, que es que tampoco hay que quedarse en países raritos, es que Cuba, hasta hace dos días, tenía centros de reeducación a donde se mandaba a los homosexuales; si no, que se lo pregunten a algún director muy conocido español o a actores, que se han encontrado en redadas policiales en Cuba y que han acabado en la cárcel; lo sé porque yo estaba con uno de ellos en una fiesta cuando ocurrió ese tema.

Entonces seamos claros y veamos claro, España tiene un récord, un récord de moralismo, un récord de falsa moralidad, y en realidad decisiones como las nuestras van a hacer avanzar esta moralidad española.

Y para acabar, simplemente voy a deciros una cosa, una cosa que puede sonar a redundancia porque es redundante, pero recordar evita que olvidemos.

Gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Moltíssimes gràcies. Per part de Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes té la paraula la Sra. Pons, per un temps màxim de deu minuts.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, Sr. President. Pel que fa a la primera proposició no de llei he de dir que els votarem a favor. Hem de recordar que no només a Espanya sinó a tota Europa el col·lectiu LGTBI va ser absolutament malmenat, assassinat i destrossat. Record una pel·lícula, que és una biografia de Turing, el de la *Màquina Enigma*, que va ser condemnat a la castració química l'any 1952, una pel·lícula que vull reconèixer aquí una història que efectivament ens ha fet no oblidar.

El col·lectiu LGTBI *Queer* va patir la persecució de la dictadura, que primer els va tractar de delinqüents, després com a malalts; homosexuals i lesbianes varen ser considerats una amenaça a la raça en l'estricta moralitat de la societat catòlica espanyola. La repressió franquista contra el col·lectiu conforma un dels episodis més sinistres de la història del segle XX a Espanya, encara amb *ramalazos* -i ho diré en castellà- que encara perduren en aquest segle XXI, malauradament; una repressió que, ja s'ha dit, es va transformar en persecucions, en presó, en manicomis, en electroxocs, en reconversions, en desterraments i en moltes morts, una barbàrie que va provocar que aquest col·lectiu tengués un gran patiment, que aquells que varen aconseguir sobreviure ho varen fer d'una manera absolutament inhumana i va truncar per sempre les seves vides.

Avui malauradament no podem retornar aquestes vides a aquelles persones que varen patir aquelles atrocitats, però sí que és al nostre abast reconèixer i retre homenatge públic a la memòria de les víctimes d'aquest col·lectiu que varen morir o que varen ser represaliades a causa de la seva orientació

sexual durant la Guerra Civil, la dictadura franquista i els primers anys de la transició a Espanya.

Per altra banda, podem declarar nul·les les condemnes i sancions de tota classe de tribunals per motius d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere, que és el punt 3 de la proposició no de llei, i finalment, estudiar les circumstàncies històriques que provocaren la repressió del col·lectiu LGTBI i fer-ne divulgació, com és el punt 4 de la seva proposició no de llei.

Pel que fa a la 5604, que és una mica la perllongació de la 5603, nosaltres, com a Grup Parlamentari Proposta per les Illes no entenem el tracte diferenciat i discriminatori que fa la Llei 18/1984 envers els presos socials respecte dels presos polítics. El que passa és que jo els vull dir una cosa, primer, Sra. Sans, vostè sempre diu o ha dit avui, no diré sempre perquè no vull generalitzar, ara qualcú em dirà que això no és el moment; vostè no s'avanci, no sap què li diran.

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

Bé, ho ha sabut, però tal vegada no. A mi de vegades m'ofenen quan...

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

... bé, però m'ofèn, a mi m'ofèn personalment com a grup perquè, com que no som al Govern i som a l'oposició m'ofèn que sàpiguen el que jo diré, que moltes vegades no coincideix amb el que vostè pensa que dirà l'oposició, ja està. Jo m'he de posicionar com a partit polític i vostè sap que això no és així.

En qualsevol cas, també els vull dir que vostès són uns grans teòrics. Jo els propòs una esmena *in voce* al punt 1, vostès diuen: "el Parlament de les Illes insta el Govern d'Espanya a estudiar la possibilitat de prestar indemnitzacions...", això és un brindis al sol; jo els propòs una esmena *in voce* que digui: "el Parlament de les Illes Balears insta el Govern d'Espanya a pagar indemnitzacions o pensions en assimilació als supòsits establerts a la Llei estatal 52/2007", que és la Llei de memòria històrica"...

(Remor de veus)

... això és el que els propòs, perquè si no sempre estam estudiant la possibilitat que tal vegada en un futur es pugui fer...

I una altra cosa, nosaltres estam d'acord que es paguin pensions, i ara sí que estic tranquil·la, perquè estaran garantides la dels pensionistes i les del col·lectiu LGTBI *Queer*. Acceptarien, per favor, aquesta esmena *in voce* que els faig en aquest moment per anar més enllà i no perdre més temps? Perquè parlam de la Guerra Civil, 36-39, la dictadura que ja s'ha superada, la transició. Sap que han passat d'anys! Jo els deman aquesta esmena *in voce* i sobretot els deman també votació separada, perquè si no a aquest punt 1 m'hi hauré d'abstenir, i no perquè no hi estigui d'acord, sinó perquè trob

que es queda curt amb les motivacions que vostès han presentat aquí.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Pons. Interven en ara en torn per contradiccions per part...

LA SRA. SANS I REGIS:

No queda ningú més de...

EL SR. PRESIDENT:

No.

LA SRA. SANS I REGIS:

És que volia demanar un petit recés.

EL SR. PRESIDENT:

Sí, és clar.

LA SRA. SANS I REGIS:

Entra dins el Reglament, no?

EL SR. PRESIDENT:

El president de la Mesa i la Mesa són sobirans en aquest sentit, o no? Lletrat?

(Algunes rialles)

Podem aturar cinc minuts.

LA SRA. SANS I REGIS:

Molt breu.

EL SR. PRESIDENT:

Sí, sí, cap problema ni un. A mi m'ha sabut molt de greu no haver pogut intervenir perquè en tenia ganes, eh!

(Pausa)

EL SR. PRESIDENT:

Segon torn d'intervenció per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Ferrer, per un temps màxim de cinc minuts.

EL SR. FERRER I RIPOLL:

Cinc o deu? Deu. Gràcies, president. Vull recordar, perquè no ho he fet a la primera intervenció, que aquestes PNL que

foren presentades el mes de març, com bé indicava la representant del Partit Popular, després varen ser recollides per totes les associacions LGTBI de les Illes Balears, que, amb posterioritat a la presentació d'aquestes dues PNL en el Parlament, varen fer un manifest conjunt i que fou també lliurat a aquest Parlament a principis del mes de maig, demanant exactament els mateixos extrems que nosaltres tenim contemplats a les dues PNL que hem tractat fins ara.

Per tant, aquesta qüestió després fou elevada al Consell LGTBI de les Illes Balears, va ser tractada com a un punt més a l'ordre del dia, per veure si les entitats presents en aquest consell donaven suport a aquest manifest conjunt que, repetesc, és una recopilació de les mateixes propostes que estan en aquestes dues PNL i en el si del debat d'aquest Consell LGTBI de les Illes Balears tan sols es va obtenir el vot en contra del partit VOX i es va obtenir l'abstenció de la representant del Consell Insular d'Eivissa, que va anunciar la seva abstenció. La resta d'entitats hi varen votar a favor.

Vull aprofitar la participació que en aquell moment va tenir el partit VOX, que sobretot es va referir, per explicar la negativa del seu vot en aquest manifest, emprant sobretot els termes “nosaltres” i “vosaltres”. Per a la seva representant el terme “vosaltres” érem “nosaltres”, la resta d'entitats i persones que representàvem partits que érem en el Consell LGTBI i que, per tant, ella, en dir-nos “vosaltres”, considerava que no formàvem part de la mateixa unitat o gairebé fins i tot arrib a pensar de la mateixa societat.

També va parlar del tema de les prioritzacions i això em dóna peu per referir-me a la intervenció que ha fet la diputada del Partit Popular, que, evidentment, jo, de totes les vegades que l'he sentida, he de dir amb molta tristor que aquesta és de les vegades que ha estat de les més lamentables de totes; demana prioritzar propostes i ens fa aquí una teorització sobre el que hauria de presentar un partit polític, depenent d'unes circumstàncies o d'unes altres. Jo li he dir a la Sra. Durán que aquesta proposta es duia treballant des de gairebé el mes de gener, que vaig començar a investigar aquesta qüestió, que vàrem començar a parlar amb entitats i que el fet que es presentés justament aquells dies era perquè nosaltres tenim feina feta, teníem feina avançada i la vàrem voler presentar.

Que ella ara en aquest debat parlamentari es vulgui fer ressò del que varen dir alguns portaveus de la ultradreta a les xarxes socials, criticant el meu partit, o a la meua persona per haver intentant posar aquesta qüestió damunt la taula, que simplement era un registre en el Parlament de les Illes Balears, em dóna una clara mostra del costat al qual se situa la Sra. Durán. Sembla com si el Partit Popular ara volgués decidir, com si fos un règim totalitari i a la seva manca també d'educació, o fins i tot de permetre's frivolitzar amb aquestes coses, es permeti el luxe de dir-nos als partits democràtics de quins temes hem de parlar, de quins no, de quins són urgents, de quins no. Evidentment som conscients que vivim una problemàtica molt greu per a la nostra societat, aquest Parlament es va posar immediatament a fer feina per poder admetre i debatre les propostes de l'oposició, però això sembla que per a la diputada del Partit Popular, tot això no

serveix, ella havia d'emprar aquest argument simplement per justificar el seu vot d'abstenció a una proposta. S'ha saltat fins i tot el Reglament de la cambra per intentar justificar el seu inexplicable vot, i s'ha apropiat avui més que mai al partit VOX, que justament avui no hi és, però que sembla que la Sra. Diputada del Partit Popular li ha volgut fer la feina quan els seus companys de pupitre no hi eren.

Ella ha parlat també de què vol “obrir armaris”, un terme que queda molt bé en segons quins tipus de declaració, però del que m'adon és que sempre el Partit Popular, que té opció de regular, de legislar, o d'opinar sobre la qüestió LGTBI, el que vol sempre és tancar armaris, els han tancat moltíssimes vegades. I aquesta vegada la Sra. Diputada el que ha volgut aquí és tancar novament no només l'armari, sinó tancar també la possibilitat de debat, la possibilitat de debat que tenim els parlamentaris que som en aquesta cambra i que tenim l'obligació de debatre qüestions, siguin o no d'actualitat, perquè és una qüestió que nosaltres mateixos consideram.

I també el que sembla és que pateix d'una certa esquizofrènia política, ja li ha recordat el diputat de Ciudadanos, que fa qüestió d'una setmana els senyors diputats del Partit Popular no varen tenir cap mena d'inconvenient de votar una proposició en contra de l'antisemitisme, fins i tot una proposició que reconeixia la memòria de les persones mal anomenades xuetes de la nostra comunitat i que d'alguna manera també podien considerar que era extemporània, allà no varen tenir cap mena de problema. El que indica és que cada vegada que topam amb la qüestió memòria i topam amb la qüestió LGTBI i aquesta vegada tenim un mixt de combinació, el que li passa al Partit Popular és que ja no sap què ha de fer per abstenir-se en aquest cas, perquè votar en contra hauria estat encara més vergonyós de la defensa que ens han fet i inventar-se tot un seguit d'arguments, fins i tot parlant de proposicions que es varen debatre àmpliament en el debat de la setmana passada.

Al diputat de Ciudadanos, en representació del seu partit, donar-li les gràcies pel suport. Coincidesc amb vostè que la justícia no entén de calendaris i també coincidesc amb vostè en la necessitat de recordar els errors per evitar-los en el futur. Errors que ens varen dur a tenir un passat, a tenir el que exposàvem a les dues PNL, que és un passat que és necessari reparar per poder avançar, perquè si no haguéssim reparat el passat, si no haguéssim avançat, una persona com la diputada del Partit Popular, que és una dona, no podria ser avui aquí expressant-se com a polític, i jo, com a homosexual, tampoc no podria ser aquí expressant-me lliurement com a polític.

Acceptam també l'esmena *in voce* que ens ha presentat el Grup Ciudadanos, perquè sí falta contextualitzar i a cadascuna de les expressions que tenim a la part dispositiva, on diu “Guerra Civil, franquisme”, ha d'acabar dient “i primers anys de la transició”.

Finalment, també vull adreçar-me a la diputada d'El Pi, agrair-li el seu suport a la primera PNL, la reparació i homenatge a les víctimes, que crec que coincidim en l'exposició i estam completament alineats amb les seves

paraules. I també acceptam l'esmena *in voce* que ens ha presentat, eliminant la possibilitat d'estudi i posant aquest caràcter d'immediatesa perquè sigui aplicat per part del Govern de l'Estat.

Li he de dir que m'ha sorprès una miqueta la manera com intentava frivoltzar amb aquest assumpte, però jo li he d'explicar que inicialment, i no és cap secret, nosaltres havíem establert aquesta redacció per la complexitat que té aquest fenomen d'aquesta doble repressió que s'havia viscut, que també li he explicat, i que també està perfectament exposada al l'exposició de motius, per aquests matisos que hi havia hagut de doble repressió i per aquesta necessitat d'acabar de cobrir totes les persones que han viscut totes aquestes situacions. Per tant, consideram que l'expressió "estudiar" era la més correcta, però no tenim cap inconvenient en acceptar l'esmena *in voce* i, per tant, quedarà suprimida l'expressió "estudiar la possibilitat" en els dos punts de la proposició no de llei.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer. Per part d'Unidas Podemos té la paraula la Sra. Sans, per un temps màxim de deu minuts.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, president. Quan llegia la primera intervenció, és cert que hi ha hagut unes cares d'alguns diputats que s'han sorprès quan he dit que bé, que avui esperava que algun representant digués que avui no tocava. Tal vegada l'expressió de sorpresa ha estat perquè es devien pensar que havia fet aquesta intervenció pensant que parlava per a VOX, però evidentment també parlàvem per al Partit Popular. I em sap greu que hagi estat així, perquè en aquest Parlament ja hem tingut molts debats d'iniciatives, a la passada legislatura jo en vaig poder seguir molts també i els posicionaments polítics de cada força política, de cada grup parlamentari són els que són.

Jo avui pensava que ja que l'extrema dreta no seria a aquesta sala, el Partit Popular avui no competiria per guanyar espai amb l'extrema dreta. Jo, mirin, quan els arguments són "no és prioritari", crec que hi ha persones afectades que a dia d'avui recorden encara tot allò que patiren, aquesta excusa de "no és prioritari", "ara no toca" crec que fa quaranta anys que estan cansats de sentir-la, i crec que per justícia és ben hora que es resolguin totes aquestes qüestions.

També es comentava que "només volíem generar confrontament". Jo no entenc quin confrontament generam si el mateix Partit Popular també deia que estava d'acord amb l'exposició de motius, que donaven suport a distintes reivindicacions que es recollien en aquesta iniciativa, però així i tot que s'abstindrien. I a mi el que em sorprèn molt és que el motiu d'abstenció sigui perquè "ara no toca", i jo crec que aquest motiu, aquesta argumentació no passa, i jo pens que un tema que fa tants d'anys que hauria d'haver estat resolt, avui ho podríem haver deixat aquí acabat amb un consens dels diferents grups parlamentaris d'aquesta cambra.

Ja s'ha comentat també per part del company que m'ha precedit que aquests punts que avui duim aquí són una reivindicació dels col·lectius i que, per tant, representam totes les peticions que ells havien fet. I llavors, com ja s'ha comentat, no tenim cap tipus d'inconvenient en acceptar les esmenes *in voce* que s'han fet avui en comissió, perquè és cert que milloren el redactat i la voluntat que tenen aquestes iniciatives.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Sans. En tot cas i perquè els serveis jurídics ho tinguin clar, s'accepta l'esmena que ha fet tant el Sr. Benalal respecte dels primers anys de la transició, és així?

EL SR. FERRER I RIPOLL:

Sí, correcte. Totes les expressions de les dues PNL on diu "Guerra Civil i dictadura" ha d'acabar dient sempre "i primers anys de la transició".

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Benalal, és així com ha dit, no és vera?

I per part de la Sra. Pons?

EL SR. FERRER I RIPOLL:

Sí, també, s'elimina l'expressió "estudiar" i queda directament "prestar".

EL SR. PRESIDENT:

És així. Per tant, passam a votació...

LA SRA. PONS I SALOM:

Sr. President, perdoni, en al·lusió a l'article 81 del Reglament, jo no he frivoltzat en cap moment, com ha dit el Sr. Ferrer, si de cas he estat irònica; però jo el que he fet ha estat una proposta en positiu perquè sigui més pràctica la proposició no de llei que ells presenten. Jo no he frivoltzat, ni la meua intenció ha estat frivoltzar.

Així és que demanaria al Sr. Ferrer, per la bona relació de tots els diputats que tenim, que per favor retiri, perquè jo no he frivoltzat, ni ha estat la meua intenció, ni molt manco, perquè és un tema que consideram que és molt seriós i greu el que ha passat a la història d'Espanya.

Gràcies.

EL SR. FERRER I RIPOLL:

Sí, jo, és cert, no... retir l'expressió "frivoltzar" i la deixaria per "ironitzar", perquè sí que és vera que vostè... i, en tot cas, quan he fet l'expressió em referia únicament a

l'apartat que vostè esmentava de poder retirar la qüestió de l'estudi. Per tant, no em referia que vostè frivolitzàs amb la resta d'expressions...

LA SRA. PONS I SALOM:

D'acord, gràcies, que, llavors, ja sap que les interpretacions les carrega el diable. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Molt bé. Així són dues votacions que es fan per separat, per no és necessari que es facin punt per punt, no és així? Ho podem fer de manera conjunta? Cada una d'elles, em referesc.

Per tant, passam a votació la RGE núm. 5603/20.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Sra. Secretària.

LA SRA. SECRETÀRIA:

Són: 8 vots a favor i 3 abstencions.

EL SR. PRESIDENT:

Passam a votar la proposició no de llei RGE núm. 5604/20.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

LA SRA. SECRETÀRIA:

8 vots a favor i 3 abstencions.

EL SR. PRESIDENT:

Queden, per tant, aprovades les dues proposicions no de llei, relatives al reconeixement d'indemnitzacions i alta a la Seguretat Social dels presos LGTBI durant el franquisme i la transició.

I no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS